

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1.

Περίληψη

Το κείμενο αναφέρεται στη συσχέτιση των εννοιών παιδεία – εκπαίδευση, που, αν και χρησιμοποιούνται ως συνώνυμες, απέχουν νοηματικά και πρακτικά. Επισημαίνεται ότι η παιδεία, σύμφωνα με αρχαίους συγγραφείς, σηματοδοτείται αρχικά ως «ανατροφή – καλλιέργεια», μετέπειτα εξελίσσεται σε «γνώση και αρετή» ή συνδυάζεται με την παιδική ηλικία με την αμετροέπεια και τη διασκέδαση. Ο όρος εκπαίδευση συνδέεται ετυμολογικά με την παιδεία στο επίπεδο της διδασκαλίας, καθώς και οι δύο στοχεύουν στη μάθηση και τη θεσμοθετημένη γνώση. Γνώση που παρέχεται κυρίως δημόσια και ιδιωτικά εντείνοντας τις ταξικές διαφορές. Συμπερασματικά, η παιδεία ως μέθοδος λειτουργεί αδέσμευτα και είναι σωστά προαιρετική, ενώ η εκπαίδευση είναι πράξη ελεγχόμενη και δικαίως υποχρεωτική.

B1. α. Λάθος

β. Λάθος

γ. Σωστό

δ. Λάθος

ε. Σωστό

B2.α

Ο τρόπος ανάπτυξης που εντοπίζεται στη συγκεκριμένη παράγραφο είναι σύγκριση – αντίθεση. Αυτό γίνεται φανερό τόσο από τη χρήση της διαρθρωτικής λέξης «αντίθετα» («Αντίθετα, η εκπαίδευση...»), όσο και από το γενικότερο νόημα της παραγράφου, αφού συγκρίνονται οι έννοιες της παιδείας και της εκπαίδευσης.

B2.β

ωστόσο – αντίθεση

επομένως – συμπέρασμα

προκειμένου – σκοπό

που να πει ότι – επεξήγηση

κυρίως – έμφαση

B3.α

ανιχνεύονται – εντοπίζονται

συνάπτεται – συνδέεται

εμφανίζεται – παρουσιάζεται

συντελεστών – παραμέτρων, παραγόντων, όρων

προφανείς – πρόδηλες, εμφανείς, ξεκάθαρες

B3.β

αναβαθμίζεται $\neq$ υποβαθμίζεται

μεταγενέστερη $\neq$ προγενέστερη

επιτρέπουν $\neq$ απαγορεύουν

ιδιωτική $\neq$ δημόσια

διαφορές $\neq$ ομοιότητες

B4. α.

Δύο ενδεικτικά ρήματα παθητικής φωνής που εντοπίζονται στην πρώτη παράγραφο είναι:

εναλλάσσονται, ανιχνεύονται.

β. Η χρήση της παθητικής φωνής από τον συγγραφέα γίνεται προκειμένου να δοθεί έμφαση στο αποτέλεσμα της ενέργειας του ρήματος. Παράλληλα, προσδίδει αντικειμενικότητα και επίσημο ύφος στο κείμενο.

Γ.

Επικοινωνιακό πλαίσιο: Άρθρο

Τίτλος: «Η ανάγκη για εκ...παίδευση στον 21^ο αιώνα»

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Οι μαθητές μπορούν να αξιοποιήσουν το δεδομένο του θέματος το οποίο κάνει λόγο για τον διάλογο που έχει ξεκινήσει σχετικά με το μορφωτικό ρόλο του σχολείου στον 21^ο αιώνα.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

α.

Το σχολείο οφείλει να προσφέρει πρώτα απ' όλα εκπαίδευση, δηλαδή γνώσεις, ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας και διεύρυνση των πνευματικών οριζόντων.

Επειδή, όμως, η παιδεία είναι η διαδικασία της αγωγής, **το σχολείο οφείλει να προσφέρει:**

- **Ψυχική καλλιέργεια –συναισθηματική ολοκλήρωση**, για τη διαμόρφωση ενός πλούσιου και υγιούς συναισθηματικού κόσμου και μιας ισορροπημένης προσωπικότητας.
- **Ηθική καλλιέργεια**, για την απόκτηση εφοδίων και την διαμόρφωση μιας άρτιας προσωπικότητας με αίσθημα ευθύνης.
- **Κοινωνική συνείδηση**, για την ομαλή κοινωνικοποίηση και τη αρμονική συνύπαρξη με τα άλλα μέλη της κοινωνίας.
- **Εθνική συνείδηση**, για ουσιαστική επαφή/γνώση του πολιτισμού και της εθνικής ταυτότητας.
- **Πολιτισμική –οικουμενική συνείδηση**, για αποδοχή άλλων πολιτισμών και ομαλή συνύπαρξη με άλλους λαούς.
- **Δημοκρατική συνείδηση**, για αναγνώριση της αξίας της συμμετοχής στα κοινά και τη διαμόρφωση υγιούς πολιτικής συνείδησης.

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ

β.

Οι **εκπαιδευτικοί** μπορούν να συμβάλλουν στην ενίσχυση του εκπαιδευτικού ρόλου με:

- **Συνειδητοποίηση του παιδευτικού τους ρόλου**, δηλαδή της συμβολής τους στην διαπαιδαγώγηση των παιδιών.

- **Αξιοποίηση του διαλόγου** με προβολή των ανθρωπιστικών επισημών και αξιών.
- **Οργάνωση δράσεων με κοινωνικό χαρακτήρα** και ενθάρρυνση των μαθητών για συμμετοχή σε αυτές (π.χ. περιβαλλοντικά προγράμματα, εθελοντικές δράσεις κ.ά.)
- **Οργάνωση καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων**, που συμβάλλουν στην εκλέπτυνση του αισθητικού κριτηρίου.
- **Αθλητικές δραστηριότητες** με στόχο την ισόρροπη ανάπτυξη σώματος και πνεύματος.

Οι **μαθητές/μαθήτριες** μπορούν να συμβάλλουν στην ενίσχυση του παιδευτικού ρόλου με:

- **Συνειδητοποίηση της προσωπικής ευθύνης** που έχουν να αποδέχονται τον παιδαγωγικό ρόλο του εκπαιδευτικού.
- **Αποδοχή των κανόνων του σχολείου.**
- **Συνεργασία** τόσο με τους εκπαιδευτικούς και την διεύθυνση του σχολείου, όσο με τους υπόλοιπους μαθητές.
- **Συμμετοχή και στήριξη των δράσεων** που οργανώνονται
- **Αναγνώριση του ρόλου των μαθητικών κοινοτήτων** για την εύρυθμη λειτουργία του σχολείου και συμμετοχή σε αυτές.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Τόσο οι εκπαιδευτικοί όσο και οι μαθητές έχουν ο καθένας χωριστά το δικό τους μερίδιο ευθύνης, αλλά η ενίσχυση του παιδευτικού ρόλου του σχολείου μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσα από τη γόνιμη συνεργασία τους.

(Ο Συντάκτης)